

27.73x33.95	1/2	עמוד 10	אר יאלה	01/08/2022	82655032-1
ה.ל.ל. - האגודה ליוצאים לשאלה - עמות - 40610					

מבקר חדש לחול

היוצאים בשאלה מהעולם החרדי מתמודדים עם אתגרים עצומים. ניכור מצד המשפחה והחברים, פערים לימודיים וכלים למציאת עבודה ואי מציאת שייכות לעולם החילוני. הכל כך זר להם. הבית של הלל הוא המקום בו אותם צעירים אבודים יכולים לקבל את הכלים כדי לפסוע אל האור מן הערפל שאופף אותם.

אריאל כהן

"פעם בשבוע יש סידור ניקיון כזה של כל הדירה, כל אחד לוקח מטלות, לומדים לנקות, יש טיולים לפעמים. כאילו, חוויה מדהימה סך הכל" מה אתם לומדים בסדר יום הזה שלא היה לכם בבית החרדי?

"בבית החרדי הסדר יום הוא מאוד חוזר על עצמו. בבית החרדי לדוגמא שלי, הייתי קם בבוקר, מתפ-לל, אוכל והולך ללמוד כל היום, בלי שאני מרגיש שעשיתי משהו עם עצמי, לא ראיתי התקדמות בפועל. בבית של הלל זה שונה, קמתי בבוקר, לא ישר אני קם להתפלל, לא ממחר, עושה כוס קפה, יושב, מדבר עם חברים, אחרי זה כולם שואלים אותי מה קורה, מה אני הולך לעשות היום. אני יוצא לעבוד לאיזו עבודה? איך הוא השיג אותה? איך מתייחסים אליו שם? , ואחרי זה אני יוצא עם חברים. זה קצה אחר וקצה שני"

בישורים חדשים?

"למדתי הכל, הכל חדש, מאיך להתלבש, איך איך צריך להיות במקום עבודה ואיך אני צריך להתנהג כשאני גר עם שותפים, או ביני לבין עצמי"

סעודה טיפוסית בבית הלל. מתוך האינסטגרם של בית הלל

שלא היה, אז התחילו בעצם להראות לי את הדרך, נתנו לי כמה ימים להתאושש מהמצב. קמים בבוקר, יש פגישה של כולם, מה הולכים לעשות היום, כל אחד מדבר, ואז הכוינו אותי ללכת למצוא עבודה ולא להיות כל היום בבית, עזרו לי גם למצוא עבודה", משחזר יונתן.

יש מדרוך שמתווך סיטואציות חברתיות, בודק מה שלומם ושכולם מגיעים בזמן חזרה לבית. הצוות עוזר להם במעבר הקיצוני מהעולם החרדי הסגור, לעולם החילוני, ויש לא מעט צורך בכך. "עשו לי ראיון, שאלו אותי כל מיני שאלות, לדוגמא אם יש משהו שיכול לדאוג לי, כמובן

ש משפט אחד שלמדתי בצבא - בכל שיגעון יש היגיון. גם מה שנראה לכם עכשיו מוזר, יש מאחוריו היגיון", אומרת אתי לכעשרה צעירים שישבו במעגל בישיבת הבוקר בדירה במיקום סודי בירושלים, המטלה המרכזית של כל אחד מהם - לספר בתורו מה שלומו, ואיך עבר עליו היום. לחלקם זה בא יותר בקלות, חלקם מתקשים למצוא מה לספר. זה אולי יכול להיות די בנאלי, אם לא העובדה שכל אחד מהצעירים והצעירות שישבו במעגל עד לפני זמן לא רב, היו עמוק בתוך הישיבות והסמינרים, בלב המגזר החרדי. יונתן, בן 22 מקריית עקרון, עזב את הדת, העולם החרדי לפני ארבע שנים. וגם את הבית. "יצאתי בגיל 18 בשאלה, דודה שלי מצאה לי את המקום, הגעתי לשם עם פיאות, אתה יודע, לבוש חרדי והכל, קיבלו אותי על המקום. איך שזרקו אותי מהישיבה הם אמרו לי 'תבוא אלי-נו אנחנו פתוחים', הייתה שם עובדת סוציאלית שעזרה לי לפרוק ולהבין, מה אני רוצה מהחיים ולמה הגעתי למקום שם." מי שקיבלו אותו שם היו עובדי הבית של הלל.

הבית של הלל, שמופעל על ידי עמותת הלל ליוצאים בשאלה וממומן כולו בידי משרד הרווחה, מלווה צעירים יוצאים בשאלה מהמגזר החרדי. הדיירים גרים יחד בקומונה משותפת בבית אחד, עם קומות נפרדות לבנים ולבנות. הבית מאויש 24/7 על ידי אנשי צוות - במהלך היום נמצאות אתי המנהלת ורכות יום שהיא גם אם בית, ובערב

27.65x35.13	2/2	11	עמוד	אר יאלה	01/08/2022	82655033-2
ה.ל.ל - האגודה ליוצאים לשאלה - עמות - 40610						

"תראה, אני לא אשכח את הפעם הראשונה שהגיע לכאן חסיד סאטמר בשחור לבן. סאטמר זו קהילה מאוד מאוד סגורה ואנטי ציונית, הוא הגיע ופנה לאחת הבנות שהיו פה ב'פסס פסס', וראיתי את, אותה בחורה, שהכירה את זה כנראה מבית, והיא אמרה לו 'לא, פה לא פונים ככה, אתה כבר לא בבית. קוראים לי איך שקוראים לי ולא פונים ככה'."

"הם מגיעים עם פערים, הם לא יודעים לסדר את המיטה, הם לא יודעים לעשות כביסה אפילו. למשל מישוה שאל אותי שבוע שעבר 'מה התפקיד של שמו?' ו'אף פעם לא ידעתי מה זה הרבר הכתום על השניצל', זה ממש הגירה, זה להגיע ממקום אחר לגמרי ולפעמים זה כמה רחובות מכאן'."

לא קל להגיע לבית של הלל. הוא נמצא במי קום נסתר, ברחוב מעט מבלבל, צריך להכיר את המקום טוב כדי לדעת איך להיכנס. וזה מסיבה טובה. "אנחנו נקראים 'כת הלל' בקהילות החרדיות", מסבירה אתי, "כאילו אנחנו חברה מסינורים שחוטפים ומשחרים את נפשם של בחורי הישיבה. יש מלא סיפורים ואגדות אורבניות, אפילו בימים אלה אתה יכול לשמוע את זה'."

קרה לכם שהגיעו אנשים להפגין מול הבית או גרוע יותר?

"לא, לא קרה לנו, תמיד יש את האפשרות. אנחנו מאוד מקפידים על פרטיות של המקום, כל מי שמגיע אנחנו מבקשים לא לדבר על איפה הוא

היה ומה הכתובת ואת מי הוא ראה פה. אני ממעיטה פה במפגשים מקצועיים, ומ' להכניס לפה אנשים חיצוניים. כל דייר שמגיע אפילו לראיון מתבקש לשמור על זה, ובדרך כלל הם גם מאוד מכבדים את זה, לא יודעים בדרך כלל איפה הבית או אף פעם לא קרה שמישהו הגיע'."

אז איך הם באמת מגלים על המקום? "הרבה מסתכלים באינטרנט, איכשהו כשמודמן לידם אינ' טרנט בדרך לא דרך או הם כותבים יציאה בשאלה או מי עוזר בשאלה לא קרה שמישהו הגיע'."

אני לא ידעתי לעשות חביתה, עד שהגעתי לשם ומישהי אמרה לי בוא תסתכל איך מבשלים. מתוך האינסטגרם של בית הלל

את זה מהאגדות האורבניות בקהילה. חלקם שור מעים כפורקסטים, ברדיו'."

הבית של הלל מספק עזרה חשובה מאוד ליוצאים בשאלה שנקלעים למצוקה. הוא נותן להם מקום מפלט, ומפלט להם דרך הצליחה להסתדר בעולם שונה מאוד, שצעירים חרדיים לא מכירים. ואת כל הדרך הזאת הם עוברים כקבוצה, ולא כבודדים. "הם נפגשים פעם ראשונה עם עור יוצאים בשאלה בדרך כלל, אז תהליך החברות פה הוא מאוד מאוד משמעותי, כי הם מתמודדים יחד עם הרבה דברים'."

אתם בקשר עם בוגרים?

"בטח, יש לנו הרבה חברה שמתגייסים, אז מזמינים אותנו לטקסים ומבקשים להגיע לארוריות שיש, זה באמת בית שקשה להיפרד ממנו, נוצרים פה קשרים מאוד משמעותיים ואנחנו הרבה פעמים כתובת שלהם שאין להם. תחשוב שחייל שמתגייס ועוזב פה, בדרך כלל אין לו למי להתקשר בשעת ת'ש, או הוא מתקשר אלינו. אז אנחנו נמצאים בקשר עם המון בוגרים ובוגרות של הבית'."

נוצרת גם קהילה של הבוגרים?

"תראה, זה תלוי מחזור, הם שומרים על קשר בתוך המחזור שלהם. אבל של כל הבוגרים של שש השנים האחרונות - אחת המשימות הכי מרתקות שיהיו לי בקרוב זה לעשות את זה'."

לשם למדתי לעשות את זה? עד כדי כך?

"עד כדי כך, אני לא ידעתי לעשות חביתה, עד שהגעתי לשם ומישהי אמרה לי בוא תסתכל איך מבשלים'."

"הבית של הלל הוא בעצם הוסטל - קלט חיי רום", מספרת אתי, מנהלת הבית. "אנחנו קולטים צעירים וצעירות יוצאי העדה החרדית, בגילאי 18-26, לתקופה של ארבעה חודשים, ונותנים להם באמת מענה מהשלב הראשון של היציאה בשאלה. זאת אומרת, חלקם באים מתוך המסגרות החרדיות, עם מגבעות, שחור לבן. ברחו מהישיבה, סולקו מהבית, אין להם לאן ללכת'."

מה המטרות של המקום, מעבר למהססה? "יש לנו שתי מטרות עיקריות: קודם כל זה סיוע הומניטרי, לתת קודם כל מיטה, אוכל, מחסה, הגנה וביטחון. המטרה השנייה זה צמצום הפערים במעבר בין שתי העולמות, אנחנו מתחילים ללמד אותם דברים בסיסיים כמו איך מסדרים מיטה, איך מבשלים, איך עושים קניות, איך מחפשים עבודה ואיך מכינים קורות חיים'."

"זה מתחיל עוד הרבה לפני, בשלב הלוהות מה אני רוצה ומה הכישרים שלי. מה טוב בי ומה פחות טוב בי כדי לחפש עבודה מתאימה. חלקם מתחילים תהליך של גיוס, לימודים, שיעורים פרטיים כדי ללמוד לצו ראשון בכלל. "הם אנשים מבריקים וחכמים. תלמידי ישיבה הם אנשים עם יכולות מאוד מאוד גבוהות, אבל הם לא יודעים סימן של גרול וקטן אפילו, או כשהם מגיעים לצו ראשון הם מקבלים את הציון הכי נמוך, אנחנו מכינים אותם לכך כי זה לא הוגן'."

איזה קריטריונים צריכים לעבור דיירים החדשים שמגיעים?

"קודם כל שהם בכלל רוצים מסגרת, יש חברה שיוצאים בשאלה ורוצים עכ' שיו לצאת לעולם, לא מתאים להם שיגידו להם מתי לחזור או בואו לשיחה עם עור בדת סוציאליות, או לתורנות מטבח פעם בשבוע. לא לכולם מסגרת מתאימה. "אנחנו בודקים שמבחינת חוקים זה

מתאים להם. אסור לעשן פה סמים, אסור לשתות אלכוהול, אסור אלימות, או צריך לראות שזה תואם ציפיות. למשל יש אנשים שלא רוצים את המפגש הטיפולי, רוצים רק למצוא מקום לישון, אז אנחנו אומרים להם שפה זה מקום שעוברים בו תהליך אתה בא, אתה משתף מעולמך, אתה נעזר כמה שיש. ואם אתה לא רוצה את זה, זה בסדר, תחזור כשאתה צריך את זה, אנחנו לא אכזרים הוסטל שאתה רק בא לישון כאן'."

אתי, שאת פרטיה מעבר לשם הפרטי לא נכתוב כאן, באה מרקע חילוני לגמרי. היא בהכשרתה עובדת סוציאלית, והספיקה לעבוד בהתנדבות בעיריית ירושלים ובשיקום של דרי רחוב. אך תפקיד זה הוא הנגיעה הראשונה שלה עם העולם החרדי ועם יוצאים בשאלה.

איך הייתה טבילת האש?

"וואי, זה היה.. ידעתי שקיים משבר, מבחינת לימודי ליבה ורקע תרבותי. הבנתי שהמשבר קיים, אבל לא ידעתי כמה הוא תהומי. בחודשים הראשונים למדתי כל כך הרבה, כל בחור ובחורה שנכנסו אלי לאינטיק (שיחת ההתאמה הראשונה של מי שמעוניין להיכנס לבית, א"כ), אם היום לוקח לי 35 דקות, אז ישבתי איתם. שעתיים. לשאול וללמוד, וראיתי כמה המשבר הוא תהומי, זה להי תנתק מהמשפחה, מהחברים, מכל מה שהכרת'."

זה היה הלם תרבות?

דיורי הבית בסיוע במוזיאון חיל האוויר בחצרים. מתוך חשבון האינסטגרם של בית הלל

מתוך חשבון האינסטגרם של בית הלל

לא ידעתי שלצאת עם חברים זה משהו נורמלי, שאפשר לעשות את זה כל יום. מתוך האינסטגרם של בית הלל